Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיזעס בלאט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג,
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעריג 10 גולדן — קר. ע. וו.
חאלביעריג 5 גולדן — קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולדן 50 קר. ע. וו.
פירים אויסלאנד
גאנציעריג 11 גולדן — קר. ע. וו.
חאלביעריג 5 גולדן 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולדן 75 קר. ע. וו.

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
עדען טאג
פ ר נ נ מ ע ר י ר ן
אונד דער פרינטעריצאנס-פערלאג
בעקומען מיט דעם עמפאנג דעם
עדסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פ ע ס ט
וויאמענגע בולוואר נומ' 29
וואהין מאן אונד דיא פרינטעריא-
צאנסגעלדער צו זענדען בעליעבן.

Nr. 112. איילפטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג ט תשרי ה.ת'ר'מ'. Pest, den 26. September 1879.

דער פרייד שאפטס-בונד

צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך.

פרסט בסמארק איז בעריים אפ ארעסטערן אבענד אן ווען אבגעריזט, אונד נאך דיסע דער אללע פאלטשען בלעטער מיט דעם פרעגבנוסס דזיעס ווייגער אייפעגטארטעס בעשעפטיגט. דיא „נאד-דייטשע אללגעמיינע צייטונג“ ווילכע אי-נגעטלך דאס בלאטט דעס פרסטען בסמארק איזט, שרייבט אבער בסמארקס בעריכט אין ווייז אפ-גענדעס: „פר דייטשלאנד איזט דיא פרייד שאפט עסטערייך-אונגארן האבסט נאטווענדיג: דזיעזע נאטווענדיגקייט האט זיך אין דען לעטסטען אי-דען געצייגט. פרסט בסמארק פרעגט עס דארעך נאטהיג, צו ערעך צוים דיא געריכטיגקייט דאכטען, אב דאס פרייד שאפטליכע פערהעלטניס צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן נאך פארהאנדען אונד אב מאן זיך אויף דאסזעלבע פערלאססען דאנגע. אלס דארעך אין בעריכט דיא נאכריכט פון דער אבגאנגיג דעס גראפען אנ-דראשי אינגעטראפען אי. „אללטע פרסט בים-מארק אי סטען אלס ווערדיג אנדראשי אב-דאנגע, אב נטט מיט אלס אין דינע דייטשלאנד-פרייגלכע פאלטיק פאללען גלאסטען ווערדע, אונד אב נטט אנטאמאט דינער אין דייטשלאנד-פרייגלכע אי-פערטיגער מינסטער דאמטע. בים-מארק מיסטע דארעך מיט דעם גראפען אנדראשי אונד מיט דעם אבגאנגיג דארמיטלע צוזאמ-מענגאמטען, אס זיך בי דעזען אונד בעזאנדערס בים דאיזער פרגען אויף דיא געריכטיגקייט צו פרי-שאפטן, דאס דער פרייד שאפטס-בונד צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן אין עסטערייך-אונגארן מעגלאך אונד אללעס. דאס בי דיא דיינג עגט-שלאסטען דינ, געמיינשאפטליכע זאכע געגען אינגען געמיינשאפטליכען פיינד צו מאכען. — דאס בערעס דער בי דען דייגע דיינד פרגאנזיכס דיראשע עס פרעגע געגען דייטשלאנד אבשיעדען, אונד דיעזעס בערעס דיינד דייטזעלבע געגען דען געמיינשאפ-ליכען פיינד געריכטעט דיינ, געגען פרגאנ-דייכס קריעגס-געלוסטע מיסטע דיך דייטשלאנד אינגען טרען פרגאנ אן עסטערייך-אונגארן פרי-שאפטן — אונד דאך איזט דאס אינגעטליכע בונ-נים צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן דייטזעלבע געגען פיינד געריכטעט. אין בעגע אי דיא דיא עראינגעסע אין דער טרקיא מיסטען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן דאנד געדען אונד דא אללעס נאך אידרעס אינטע-עסטע אונד נטט נאך פיינד אינטעראעסע גע-שאפטען לאסטען. — דיא בי דען דאיזער פאן פיינד אונד דייטשלאנד זיך אללע בעפרידיגט; אבער דיא אינטעראעסטען פיינד אונד דייטש-לאנדס זיך אינגאנדיג ווערד עגטגעגענגעזעטצט — אונד איך דיא בי דען דייטס-דאנגלאנד, בסמארק אונד גראפ שוואלאף. זיך מיט אינגאנדער פרי-פיינ-דעס. פיינד דאנד עס נטט פרדאנגען, דאס עסטערייך-אונגארן באזונדע בעזונדע, ווערדע דיא פיינד זיך פאס גאנגען טרקיען געבעטע צו-ריקצידען מיסטען, עס איזט גלייכאדל בעקאנגט דאס פיינד דיא בעזונדע באזונדע מיט אי-פרייכט אונד מיסטרען בעדראכטט. דזיעזע „בונ-נים“ איזט דעמנאך אין צים פיר דיא פיינד שאפ-ליך אונד אין פרגער-צייט, דאס אס אינגטע אללעס זיך אס אינפרשטערנישסע צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארנס מאנלך איזט. —

עס אינגפעדר פאלגענדעס: „איך גבבע איזגען מין ווערען-„איז דאריך, דאס אין דעם פרי-שאפטס-בונדע צווישען דייטשלאנד אונד עסטער-ריך-אונגארן דיראכאיס נטט פרגלבעס גענגען פרגאנדייך ענטהאלטען איזט. פרגאנדייך בייבט זיך דיעזער נאר נטט צו בעאינזיכטיגען. דייטש-לאנד יילל איך מיט פרגאנדייך אין בעסטער פרינדשאפט לעבען, אונד איך ווייסע אנאך, דאס אי דייטשלאנד אונד דייטשלאנד דאס פרינדשאפטליכסטע בערהס אינטרעסע, גלייכען דיא דיא נטט, דאס איך דיא מיט דעזען פרייד-שאפטס-פערזיכערונגען פאפפען „אללע“ דען דאכט נטט מין „איז מיסבריכט, אס איינגן שטאאט צו טרטען אונד בעזאנדערס דייטשלאנד דאנגען צו געבריכען, דער פרגאנזיטע אי פרייכטיג מינס-טער דאס זיך פאן מיינער אי פרייכטיגיט פרגאנגע אדר בים בערלינער דאנגרעסע אינגעריגיגט אונד „אס אי אינגען „עטעט זאגע, איזט עבענפאלס טריא אונד אי פרייכטיג געמיינט.“

דער פרגאנזיטיש גזאנדטע האט נון דיעזע פרינדשאפטס-פערזיכערונג דעס פרסטען בסמארק אלס טריא אונד אי פרייכטיג אנגענאממען אונד דאס דאנן דען בעזוגר דעס פרסטען בסמארק ווייטע-דערס. בסמארק דאנן נון עטעט דינגען דאיזער אין בערלין מיט גראפטער בעפרידיגנג אינגעריגיגט אונד גלייכלך ווייגעגנס דייגעס בעזוגרס אין דינען בערטסען.

דיא גראפטע ווייטנג דער „ווילט, נעמליך דיא „טיגס“ אין דאנגען, שרייבט אינגער בסמארקס בעזוגר אין דען פאלגענדעס: „דער פרינדשאפטס-בונד צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן בעדייטעט פאר אללעס, דאס בי דיר דייגע עגט-שלאסטען דינ, געמיינשאפטליכע זאכע געגען אינגען געמיינשאפטליכען פיינד צו מאכען. — דאס בערגס דער בי דען דייגע דיינד פרגאנזיכס דיראשע עס פרייגע געגען דייטשלאנד אבשיעדען, אונד דיעזעס בערגס דיינד דייטזעלבע געגען דען געמיינשאפ-ליכען פיינד געריכטעט דינ, געגען פרגאנ-דייכס קריעגס-געלוסטע מיסטע דיך דייטשלאנד אינגען טרען פרגאנ אן עסטערייך-אונגארן פרי-שאפטן — אונד דאך איזט דאס אינגעטליכע בונ-נים צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן דייטזעלבע געגען פיינד געריכטעט. אין בעגע אי דיא דיא עראינגעסע אין דער טרקיא מיסטען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארן דאנד געדען אונד דא אללעס נאך אידרעס אינטע-עסטע אונד נטט נאך פרגאנדס אינטעראעסע גע-שאפטען לאסטען. — דיא בי דען דאיזער פאן פיינד אונד דייטשלאנד זיך אללע בעפרידיגט; אבער דיא אינטעראעסטען פרגאנדס אונד דייטש-לאנדס זיך אינגאנדיג ווערד עגטגעגענגעזעטצט — אונד איך דיא בי דען דייגס-דאנגלאנד, בסמארק אונד גראפטשוואלאף. זיך מיט אינגאנדער פרי-פיינ-דעס. פרגאנד דאנן עס נטט פרדאנגען, דאס עסטערייך-אונגארן באזונדע בעזונדע, ווערדע דיא פרגאנ דען דיך פאס גאנגען טרקיען געבעטע צו-ריקצידען מיסטען, עס איזט גלייכאדל בעקאנגט דאס פרגאנד דיא בעזוגעטע באזונדע מיט אי-פרייכט אונד מיסטרען בעדראכטט. דזיעזע „בונ-נים“ איזט דעמנאך אין צים פיר דיא פרגאנ שאפ-ליך אונד אין פרגער-צייט, דאס אס אינגטע אללעס זיך אס אינפרשטערנישסע צווישען דייטשלאנד אונד עסטערייך-אונגארנס מאנלך איזט. —

פערשיעדענע נייאנקייטען.

* (דיא ווירגינמאנצפאציאן אין דרעזדען.) דיא ווייר אין פאדעס בראטטע מיטטהיילען, איזט דאס ווייגע-פינדליכע געזעטצען אין דער דרעזדענער דעפיטירטען-ווערזאמ-נגס אגגענאממען „אדרען, „אייך גון דיא דענגעריגע אין „דען-פינדליכעס געזעטצ לעטטע, נאך ווילכעס „אלל נטט אינע פאלל-שטענדיג, אבער דאך ווענגסטענס אינע טהיל-ווייג אדער קראנסס-ווייג ווייגע-עמאנצפאציאן ערגעגעט ווערדען קאן, דזיעזעס ווייגע-גנגס-געזעטצ ווילל דען בערלינער פערטראג אין בעצג אייף דיא „ווייגע-עמאנצפאציאן גראנסגענטהיילס אינגהאלטען, דזיעזעס דזיעזעטצ ווייגע-גנגס-געזעטצ ערלאנגט אונד אי-פערזיכטיגט אונד דעלגאנגס-אנטערשיעד דאס בי דען אינגע דעלגאנגס-אנטערשיעד ווייגע, דענן דיא זיך אים ווילכעס ווייגע אין דזיעזעס בעגרעבען אונד דעם געזעטצע עגטשפרעכען. — אללע אין דעם געזעטצע עגטשפרעכען אונד דא בין צור פרלאנגונג דעס ווייגען אלטערס ערגאנגען ווייגע ערשטען אבאנד דאס בי דיגע-ווייגס, דיא אבאנד אין דיגע-ווייגס-אנטערשיעד אין דיגע-ווייגס-אנטערשיעד אין דיגע-ווייגס-אנטערשיעד דאס בי דיגע-ווייגס אונד אי-פערזיכטיגט

דא ציינטען זיך גראַסע שווייס-טראָפּען אויף זיינער שטירנע. ער זאגט פלאָטצלעך בעיואוסטלאָז ציאַמ-מען אונד זיינע אויגען וואַרען געשלאָסען, אלס ווירדע ער פאָם שלאָגע גערירט זיין. אונטער דען אנזעזונדען ערטאָנטע דער רוף: „דער ווינקלער האט גיפט גענאָממען! עס איזט אויס מיט איהם!“ דער פּרעזידענט ליעס דען אָהנמעכטיגען אויס דעם זאאלע טראגען. דער קאָרפּער ציינטע זיך בייס טראַ-גען אלס פאָללקאָממען לעבלאָז. ארמע אונד פיסע הינגען שלאָטערנד העראב: דאָך געלאנג עס דעם געפאנגענס-אַרצטע, דען אָהנמעכטיגען וועדער אויס לעבען צוריקצורופען. נאָך עטוואָ איינער האלבען שטונדע וואַרטען אן ווינקלער דיא פראגע גערידטעט: אב ער גיט זיך קרעפטיג פיהלע, דאס אורטהייל אנ-ציהאַרען? ווינקלער זאגטע: „אַ!“ — ער וואַרדע גיט אין דען גערידטס-זאאל צוריקגעפיהרט, וואָ דער פּרעזידענט דאס טאָדעס-אורטהייל ליעס פאָרלאָזען. ווינקלער דיסצעט העבייא גיר דאס וואָרט „גנאדע!“ הערפאָר. דאס גערידט בעשלאָס דאגן אין געהיימער זיטצונג, וועגען מאָגליכע אויגען בעגנאדיגונגס-אנ-טראג צו אונטערבריטען, אויס דיא טאָדעס-שטראָפע אין איינע 20-יעהריגע קערקער-שטראָפע אומצו-וואנדעלן. — זעהר ערשטעיגט וואר פאָלגענדער פאָלל מיט דער פראגע דעס ווינקלער. דיעזע זאס געמעלך אין איינעס קאָפּפּעע-הייזע אויסיטט פאָם גע-ריכטס-געבידע, אויס דער דען אויסגאנג דעס פּראָ-צעססעס אבצוואַרטען. גיעמאנד אויס קאָפּפּעע-הייזע פערמוטהעטע, דאס דיעזע דיא פּריא ווינקלערס דיא. פלאָטצלעך שטרעצט איינע אנגאהל פערזאָגען אנס קאָפּפּעע-הייז מיט דעם רופע: „פערהאַרטהילט צום טאָדע דורך דען שטראנג!“ אין דעמזעלבען איינגעבלליכע שטרעצט דיא אינגלעכיכע פּריא לעבלאָז ציאַממען. עטצע ערסט מערקטע מאן, דאס דיעזע דיא פּריא דעם פערהאַרטהילטען איזט. אין אַרצט וואָרדע דערבייגעהאלט, דער דיא אנ-גלעכיכע וועדער צום בעיאוסטזיין גיבראַכט אונד דאגן מיטטעלס וואגען אין אָהרע וואָהנונג פירהען לעס. — ווינקלער זעלבסט פיהלט זיך גינעדער גאנץ בעראָהנט. איס זיינער האָפּט ליעס ער דער פּריא אגען. דאס זיא דיא קופּאָנס פאָן דען שטאאטס-פאָפּיערען אין איינעס באנקהייז אומיעכסלע אונד דאס גולד אין דיא שפאאר-כאססא געבע. פערגעגאב ער דערזעלבען דען אייסראַ. דיא וואָהנונג צו קוריעען. דיא זיא זעלבסט הייגע זאָלל מיטיערע וואָהנונג בענאטהיגע. ווינקלער איסיערבע איזט דען וואגען. דאס זיינע פּריא איינען איינער אינטערדע-דונג איהן בעיזיכען מאָגע. דיעזער וואגע בלייעב יע-דאָך אונגעפיהלט. דיא אינגלעכיכע פּריא בע-דענקליך ערקראנקט איזט. עס איזט מאָגליך, דאס ווינקלער גיגען דיעזעס אורטהייל איינע גולדיגע-ריכטס-)בעשווערדע אנמעלדען וועדע. דער מאָגן דאָפּפּע נאָך אומער איזט איינע ליכטע שטראָפע. זאָמסט קאָנגטע ער דאָך גיכט אן זאָלכע הייליכע אנגעלעגענהייטען“ הערגיכען!

= ערקאָפּפּעגונג דעס וויעגער ריכטס-אַרטהעס. דאס אמטס-בלאַטט „דיא וויעגער צייטונג“ בראַכטע אם 22-טען דיעזעס מאָנאַטס איינע צישריפט וויעגער מאָעסטעע דעס קאָזיערס, ליעט וועלכער דער עס-טערריכישע ריכסראַטהס אם 7-טען אָקטאָבער ל׳ י׳ מיט איינער טהראָן-רעדע ערקאָפּפּענעט ווערד. —

געשעפטס-בעריכט

פעסטער פּריזע.

נעטרייד-געשעפט. פאָן וויייצען וואר געס-מערן מעסיג צו מאַרקטע געבראַכט, דער פּרעקויף וואר גוט, פּרעקויפט וואָרדען 20000 מעצער.

וויייצען טהיים נייער 800 מעטרצ׳ 78.2קילאָ 13.25 גולד. 400 מעטרצער, 77. קילאָ —13. גולד. 800 מעטר-צער׳ 75.2 ק׳ 12.20 גולדען. — 300 מטרצ׳ 75.קילאָ 12.25 גולד. 100 מטרצ׳ 74.5 ק׳ —12. גולד. — 100 מטרצ׳ 74.2 ק׳ 12.50 גולד. 300 מטרצ׳ 77.3 קילאָ 12.25 גולד. — באנאטער (נייער) 100 מטרצ׳ 74.7 ק׳ —12. גולד. 450 מטרצ׳ 72.5 ק׳ 11.30 גולד. (אללעס פער דריי מאָנאַטס)

וויייצען פער הערבסט 12.85—12.90 גולד.

האָפּער פער פּריה-יאהר 6.85—6.90 גולד.

קוקורוזן באנאטער פער סעפּטעמבער-אָקטאָבער 6.85—6.90 גולד.

וויעגער שלאַכט-פיעה מאַרקט. דער אייפ-טייעג איזט דעס וויעגער שלאַכט פיעהמאַרקטס אם 22-טען מ. מ. בעשטאנד 2534 שטיק. דאָפּאָן וואָרען: 1613 אונגאַרישע 768 אָאַרישע אונד 153 דייטשע. דיא פּרייזע שטעללטע, זיך פער 100ק: אונגאַרישע מאַסט-אָכסען 54 — 57 גולדען, אָאַרישע 55—57 גולד. דייטשע 56 - 58 גולד.

פּעראַנטוואָרטליכער רעדאַקטער: מאיר בר״י רייז.

קאָנקורז.

אין דער העזיגען אָרטהאָראָכסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס געפּרייפטען לעהרערס, דער איך אים תנ״ך-אונטערריכט טיכטיג זיין מיס, אונד שטעטס אין טאָדעללאָזע לעבען געפּרייזט האט. מיט מאָנאָטליכעס געהאלטע פאָן 20 גולדען געכסט פּרייער קאָסט אונד וואָהנונג ביז ר״ח חשון הבע״ל צו בעזעטצען. — בעזערבער אָאַם דיעזע שטעללע מיסען לעגנסטענס ביז חודש סיון אהרע צייגנעסע איינזענדען.

וויטטעגין (נייטראער קאָם.) תר״מ.

דער פּאָרשטאנד.

1—2

קאָנקורז.

אין דער העזיגען אָרטהאָראָכסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס געפּרייפטען לעהרערס, דער איך אים תנ״ך-אונטערריכט טיכטיג זיין מיס, אונד שטעטס אין טאָדעללאָזע לעבען געפּרייזט האט. מיט מאָנאָטליכעס געהאלטע פאָן 20 גולדען געכסט פּרייער קאָסט אונד וואָהנונג ביז ר״ח חשון הבע״ל צו בעזעטצען. — בעזערבער אָאַם דיעזע שטעללע מיסען לעגנסטענס ביז חודש סיון אהרע צייגנעסע איינזענדען.

וויטטעגין (נייטראער קאָם.) תר״מ.

דער פּאָרשטאנד.

1—2

קאָנקורז.

אין דער העזיגען אָרטהאָראָכסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס לעהרערס מיט דעם 18-טען אָקטאָבער אָדער ר״ח חשון הבע״ל דיעזעס אהרעס מיט דעם אהרעס-געהאלטע פאָן 300 גולדען ע״ו״ זאממט פּרייער וואָהנונג צו בעזעטצען. העפּערליכע-ערגע, וועלכע זיך איבער אהר רעליגיאָזס לעבען אויך צייגנעסע איינזענדען. וואָללען אהרע צויי-בע, אין ריינער אינגאַרישען שפּראַכע. דעם געפּרע-טיגטען אָאַרטאַ-פּריא איינזענדען. דייגיגען הערען רעפּלעקטאַנטען, וועלכע איך אין חומש אונד רש״י גרינדליכען אונטערריכט ערטהיילען קאָנגען, ווערדען בעפאָרצוגט. — אונד קאָנגען איך בייא פאָפּרצילבער בעפעהיגונג איך מעהר האָאָראָר רעכנען. געוויכט ווערדען ביז צום 1-טען אָקטאָבער אנגענאָממען.

אָליטשאל (בייא שטשט-סערדאהעלי), תר״מ.

מאָריטץ צייזלער, פאָרשטעהער.

1—3

כאָנקורז.

אין דער העזיגען איזראעליטישען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס געפּרייפטען לעהרערס, וועלכער דער אינגאָרישען, העברעאישען אונד דייטשען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפט מעכטיג איזט אונד דאבייא איך שוחט ובודק ובעל תפלה וקורא זיין מיס, צו בעזעטצען מיט דעם אהרעס געהאלט פאָן 600 גולדען אונד פּרייער אָהנונג. דיעזע שטעללע האט אם 1-טען מאַי 1880, דיא לעהרער-פּונקציאָן שאָן אם 15-טען אָקטאָבער ל״ י׳ צו בעגינען. בעווערבער האבען אהרע צייגנעסע זאָ וויא אנגאבע אהרער פאָמיליע אן דען געפערטיגטען פאָרשטאנד ביז 1טען אָקטאָבער ל״ י׳ איינצוזענדען, אונד ווערדען דיא רייזע-שפּעזען נור דעם אקצעפּטירטען פּרגיטעס.

Deáki (Presburger Com.) Post Vág-Sellje 1879.

1—3

דער פּאָרשטאנד.

כאָנקורז.

בייס געפּרעטיגטען איזט אם 1-טען חשון תר״מ דיא שטעללע איינעס לעהרערס פיר מיטעלערע פאָלקס-שולען מיט דעם אהרעס-געהאלטע פאָן 400 ע״ו״ (מיט קאָסט ערזאַץ מעסיג „ווענגער“) געכסט קויאַטיער אונד הייטצונג. צו בעזעטצען. בעווערבער, דיא געפּרייפּט, דער העברעאישען, אינגאַרישען אונד דייטשען שפּראַכע אין וואָרט אונד שריפּט מעכטיג, אונד אים בעזעטצע גטער צייגנעסע איבער אהרען רעליגיאָז-זיטטליכען לעבענסוואנדעל זיין, האבען אהרע געזיכע געכסט אנגאבע דעם אל-טערס אונד פאָמיליען-שטאנדעס יע עהער פאָרטאָ-פּריא איינצוזענדען אן מאָריטץ מאָזעס אין העזיז (זעכעניריגען) פאָסט רעפּס.

(1—2)

וואָהנונגס-פערענדערונגס-אנצייגע.

אך עילטיבע מיר הייעמיט, מיינען פּ״ט געפּ-טען צו געפּעללען לעגנטיגסנאהמע צו בריינגען, דאס מיינע וואָהנונג דיס 1-טען אינעס אין איינעס עבענערדיגען הויזע בודאפּעסט אלטגאססע נו׳ 10. (געכסט „האָטעל צו שאָרט פאָאיז“) זיך בעפּינדען. — אינדעס אך נאָך בע-מערקע, דאס אך גינעמער אין דער לאגע בין, סע-פּאַראַטע, מיט אללעס קאָמפאָרט אויסגע-שטאטטעט ווימער צו בעזעטען, בישטע אויך, מיך אויך דאס מיט אהרעס פּרגיגען גטיגען צו-שפּריך צו בעזעהרען, אונד צייכנע. אכטונגספאָלל

יאָזעף ראָזענבליטה.

פּרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פּריכטע.		מוואלשע פּר הקטאָל.	פער 100 קילאָגראַם
וויייצען	טאָפּ-גאנאַדער	—	—.——
„	„	75	12.20—12.05
„	„	76	12.40—12.30
„	„	77	12.69—12.50
„	„	78	12.85—12.75
„	„	79	—.——
„	„	80	—.——
„	טהיס	74	—.——
„	„	75	—.——
„	„	76	12.30—12.20
„	„	77	12.50—12.40
„	„	78	12.80—12.65
„	„	79	13.—12.90
„	„	80	13.20—13.10
„	פּעסטער מארקט	74	—.——
„	„ „	75	—.——
„	„ „	76	12.20—12.10
„	„ „	77	12.40—12.30
„	„ „	78	12.70—12.55
„	„ „	79	12.90—12.80
„	„ „	80	12.10—13.—
„	וויינשענקער	74	—.——
„	„	75	—.——
„	„	76	12.30—12.20
„	„	77	12.50—12.40
„	„	78	12.80—12.65
„	„	79	13.—12.90

פּריכטע		מוואלשע פּר הקטאָל.	פער 100 קילאָגראַם
קאָרן		72	8.15—8.—
נעטרעס מאַלץ		62	10.50—8.50
נעטרעס פּשענער		62	6.90—6.60
האָפער		41	6.10—5.95
קוקורוץ באנאַטער		—	6.90—6.85
אנדערע		73	6.75—6.70
הייזע		—	—.——.—
וויייצען (באנאַטער בעריכט)	פער אָקטאָבער		12.85 —.—
	„		13.75
	„ פּרייזאַרט		7.92
	„ קוקורוץ		—.—
	„ נעטרעס		6.10
	„ האָפער		—.—
	„ הערבסט		—.—
	„ רעסס		—.—

באללען-מעהל

		קר׳	אל׳
נומער	0	22	60
„	1	21	80
„	2	21	—
„	3	20	20
„	4	19	60
„	5	18	60
„	6	17	80
„	7	17	—
„	8	16	—
„	8½	13	—

דער באללען צו 100 קילאָגראַם מיט זאק

שטייטשוס: אלטע מעטאַדע פּלוסדעצע . . . 34 25
„ „ קאָמבאַפּל . . . 31 —

קורז-טאבעללע פאָם 23. סעפּטעמבער.

געלד-קורז	קר׳	אל׳
וולגער-אשיג	—	100
דוקאטען	5	59
עסטערייך-אונגארישע 8 גולדען נאָטע-		
שטיק (20 פראנקס)	9	33
נאָטאָלאנדיש	9	33
דייטשע ריישסבאנקנאָטען	57	55
20 מאַרקשטיק	11	53
פאָטע-וועזל	1	22

לאָזע.	קר׳	אל׳
1854-ער 4פּרעצענטיג שטאאטס-לאָזע	—	121
1860-ער „ נאָנצע	126	40
דעסגלייכען „ פּרעסעל	—	129
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	157	25
דעסגלייכען „ 50 „	156	—
קאָמאָ רענטענלאָזע	—	27
טיסלין-לאָזע	20	25
קרעדיט-לאָזע	169	75
קלאַי-לאָזע צו 40 גולדען	35	50
לאָנדאָנס-פּיס-פּאַרטס-לאָזע	102	75
אונגאַרישע לאָזע	24	40
רעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	16	50
קראָאַטישע לאָזע „ 20 „	—	19
אָפּענער לאָזע „ 40 „	34	50
מאַלטעזער לאָזע „ 40 „	34	25
וויראָאַס-לאָזע „ 10 „	18	15
מאַלס-לאָזע „ 40 „	45	50
וואַלאַכישע לאָזע „ 20 „	20	75
מס-ווענאָס לאָזע „ 40 „	36	65

לאָזע.	קר׳	אל׳
פּאָמאָליער לאָזע צו 20 גולדען	25	50
מיילענער לאָזע „ 100 „	119	—
דעסגלייכען „ 50 „	61	—
וואַלדשטיין-לאָזע „ 20 „	29	50
ווינדישגרעטץ- „ 20 „	38	50
אונגאַרישע פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	102	75
דעסגלייכען צו 50 גולדען	102	—
ווינענער לאָזע „	114	75

ווערטה-פּאַפּיערע		
אונגאַרישע גאָלד-רענטע	94	80
אונגאַרישע נאָטענגעלדאָבליגאַציאָנען	88	25
מעטאַליק-באנאַטע	86	75
דייטשע-ריישס	86	—
אָפּטריכישע	92	70
בוקאָווינער	88	50
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אָבליגאַציאָנען	111	90
ווייזעקרעוץ-אָבליגאַציאָנען	89	75
פּאַנאַרישע דער אונגאַרישען באַנק-		
קרעדיט צו 5 איינהאלב פּרעצענט	—	100
דער אונגאַרישען דאָמאַנען-פּאַנדבריעפע		
5 פּרעצענט	87	50
דער אונגאַרישען אלגעמיינען באַנק-		
קרעדיט-אַנווייזונגען צו 5 איינהאלב		
פּרעצענט	—	75
דעסגלייכען צו 6 פּרעצענט	—	79
דער אָפּטריכישע קאָנסאָליד.-פּאַנ.	—	101
דער אָפּטריכישע	72	75
דער אונגאַרישע	127	75

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1879. — Druck v. M. Burian, „Waitzanerboulevard.

ש ק א נ ד א ל.) איז פאסטיא (דעיעשער קאמ־טאט) ווייד דעם „עסטער לאדד" פאלגענדעס בעריכטעט: „אן דער דיזיגען ווייטשן געמיינד עלסיסדטען זיט יע צייא פארטיען, גיבט אבער ווא אין אנדערן געמיינדען איגע געלאגע אוד איגע ארטהאדאקסע פארטיא, דא דיזר אללע איזראעליטען שטרעבן ארטהאדאקס זוצר. עס גיבט דיער פעלמעהר איגע „פארטיעער" (בעלי מ״חסים)-אוד איגע „פעלעער" (פאלקס)-פארטיא. זיט מעגשען גערעגען שטאנדען דיזע „בעלי מ״חסים" אן דער שפיטצע דער געמיינד, דא אימ־מער דעם פאדשטאנד אים אדרער מיטטע גע־יעהלט ווארדע, אוז דיזעס יאדרע דאס ערדאד ביא דער פארשטאנדס-גייאהל דיא „פאלקס־פארטיא" געזעגט. זא קאם עס, דאס געגענזייטיג איין מאגן אים דעם פאלקע דאס אמט איגעס גע־מיינד-פארשטעהדעס בעקלידעט. — עס איזט זעלבסדפארשטענדליך, דאס דיא „בעלי מ״חסים" זיך דאגאדזיגען איגעס פארשטעהדעס גיבט גיגע פיגען, דער דאס איגגליך האט, נאר קיין „בעל מ״חס" צו זיין. אבער דיא „בעלי מ״חסים" עיטטאיגע איגע צייטלאנג אודר איגגליך ביא דער ווא״אל שטללשווייגענד. דא זיא עס „אינטער אודדער דעלטען. זיך מיט דעם גיען פארשטעהדער אבצוגעבען, אז 10-טען דזיעגס ווערד דאס עס אין דער סינאגאגע צו איגעס צוזאממענשטאס צויששען דען ביידען פארטיען. איגע גיע פערארדנונג דעס פארשטעהדעס דאס געמאכט ווערד דאס אין דיא אנדרענגע דעס פארשטאנדעס ווערד אין דיזר פערארדנונג. דיא אנדרענגע דעס פארשטאנדעס ווערד אין גיבט איגשיבטען, אנדערן דאגגען דאריא, דאס אין דיזיגע „פארדעמען דערדען" זיך דער גיען פער־אדנונג פיגען מיסען. בייד פארטיען בעשטעב־טען זיך גענעגזייטיג אים דעפיגיטען. אין בלי־טיגער צוזאממענשטאס שיען גיך אינפערמיזלך, אלס עס גיגלך איגיגען בעגאגגענען לייטען מיט פיעלער אנשטרענגונג געלאנג. דיא ביידען פארטיען אים־פאנגדער צו דאלטען, אים דאס גאטטעס־ריך גיבט איגע בלוטיגע שלעגעריא צו עגטשיי־דען; דיי קאנגען גיר איגער בערעדען דאריבער אים שפיעלגען, אוד נאר דען פאלגשטען דערשטער פערארדגונג בעשעס. זא דיפיג איבער סינאגא־גען־שטאנדאלע בערעכטען צו קאנגען. מאן פער־געסטע דאס גיבט. דאס דיא פארלשיטיג בלעשטע אין גיבט. דאס דיא פארלשיטיג דערשטער דיזיר־ווייטען בייזען געלעגען ווערדען. דיא מאן אין דיזיגע בייד פיגען אים דיא שלעגעריא דיזיר־ווייטען בייזען אינדאלט צו טיין. — גיך אנגשטאנדן זיך איגע פיבטבארע פיגעריא. דיא זיך דאס ווייטרם־דיזיג זאדאגן אדד איזיך דיא שטראסע אים־דערגיטע. דען אנגעגלידען ווייטר זעלבסט אים־דערפיגען דיא בייד־ען־ווגען גיגשרעגנגס. דאס דיא אבגעגיר לייטער עיקאגקט אוד דאדיר דיטשע דיא דאכגיגס גיגס שטאטפיגדיג קאנגען.

דיא מיטטעד דער בייד קאם אבער אייך אנגעיפען תרגיגיא-גאמיגדס, דיא אדגעד איגען אנגאלד — אוד צו אדדעס שיגקען דאדטע דיא גיגן, דאס גשטיגדן.

אייך דיא מיטטעד דער בייד דאכטען גיגס, דאס אדדיך מאגטעד יע דעם סטאאטס בעגגעגגד ווערד: — מיטטעד אוד בייד־ען דאדיגן שטעד אבער דיזיגעלד ווא־דיגגעראגט, דאס דיא איגע דאלגע דאכגיגס מאן אוד שפיגגס דאאגן גיגס! — גיגן, ביא דיעגס סטאאטס, דיגס דעטטען עס יע טיגגען דאללען, דאס דיא דאכגיגס דאכטען ווייטר! אלס אייך מאר פערגעגען מא־גגען ביא דגרוגד, ביא דער מאגטער דעס רבי ר׳ תגחום דאר, אוגר אייך דאגן נאר דזיזיג קאם, דא קאם מיר דער סטא־דאאטס מיט דעם גבגעגיגר עגטגעגגד. דער סטאאטס דאר מיך פעטס אן, דאגטע שטאגס דעם גבגעגיגר, אוגר קאם אלס ער מיך אבער אנדאלטען ווא״לטען, באגאיך אין דיטטלע ווייטע־גאטטע אוגר דיעלד דא גיגס אייך קאגגטע, ביא מיגגעס אינבגעגגען דאדטע אייך דער גגלדכטער אוגר ווא״ אין דער גגבגעגגער דיגס דאגגטע: „דעטטען ווייד־ען" — אייך גגגגן דאגגן צו דבריה צייק, עגגעגדלטע גיר אדדר, אלס מיגגר פיגיי־דיגן, דען פאדאלד — אוגר לדעס מיך פאן אדדר אוגר אדדרער גאבגאדדן גאך דדדיג בעגדלדטען. — אוגר אלס אייך דאגן פיגר מאגג דאדדיג ווערדער צו דבריה גגגן, דדדרלטע אייך דדדטטאל אוגדגגן דגגן. אדדיך ווערלדגס אייך גגגאגגגטע, דאך צו מיגגעס ערטטדדגן דאגגטע דגגן דבר ר׳ תגחום, דעס ווגגע מאגטער דגגן פאדאלד גר־עגדלדגר: „מיגן קגגר, דדא דאלדגס דגגגס דדגגגר בעגגגר מאגגגן, דדא דאלדגגגגס דאגאלד אדס מאגדלד דדדדדאגגן אוגר דיך אגגדדדטען בדלדגן לאגגגן!" אייך דדאדדיג דאגן צדדיך בעגדלדגגגס, אוגר דאס דדאר מיגן גדלדך, דגגגן אדדיך דעס דדגגגן קאם מיר ווערדער דער פאגגאגגס דגגגגגגדן, דער מדד דדדדדדגגגגגר דדדגגגגגר אוגר דאגן ווערדער דדגגגגגגגר דדגגגגגגגר דדגגגגגגגר

ששאטט. דאָ פֿרוי אַ ציטעט פֿערשטערענע צינגסעס פֿאַר. אונטער אנדערען איך איינען טראָנגס-שיין, אום צו בעשיזן, דאס זאָ ווי־קלאָר דאָ פֿרוי דעם קאָנטאָרס איזט. דערוויל לייגעטט דאָ־טענעקל, דאָ „אלטע פֿרוי" יָ געזעלען צו דאסען, דאס לייגען נישטעט אוים יעדאָר יענע. ער מוסטע „יענען דעם פֿערדאכטעס דער „צוי־ווייבער" אין דען קער־קער יאגדען, זאָ כאס עס. דאס דער פֿלאָן דעם דאכטערס צו „ווילקלוגיס געיאָרען, דאס דער מאנטאָר אס נ־אחדס־פֿעסטע אין דער סינאגאג נישט פֿאַרבעטען לייבען מוסטען, (זאָ ווי דער בעריכט דער „דערוויל פֿאלטשען בלעטטער. ווי אינזע־ערדיזס כאנגען עס יעדאָר אינמאָלוך גלייבען, דאס דער נר אין „צוי־ווייבער־בלבל" פֿאַרלייגע, זאָלטע עטוואָ דער דאכטער דאס „אלטע ווייב" בלאָס דורך פֿערשפּרעכען דער פֿערגאלאסט האָ־בען, אום אויך דערוויל דען כאנטאָר צו פֿערי־דיגען, „ערבעטע דער הילגען טאג אין דער סינאגאג פֿאַרצובעטען? עסטעטס טהוט דעם קין דאכטער: „צוי־ווייבער" דאָרף יא נעטמאר פֿוי אי־גען יאלטען שרישט דאָ פֿערגאנטאָרטען אבער־געהטען: דאָ זונר נר צוי־ווייבער פֿעלגלע דענקבאר: ענטערער איזט דערוויל „אלטע ווייב" ווילקלוג דאָ פֿרוי כאנטאָרס, דאגן איזט אבער עכען נר ר י ע ז ר אינר קין אנדערער שטראָפֿאַר — אדער אבער דאס „אלטע ווייב", דאס פֿערלייכט פֿאַן אחדעם מאנגע פֿאַר לאנגען אחדען „וישען" געדאסען אחדען זיך פֿערלאנגט דאבען, דאָ יאָ געטלוך דער מיינונג, דאס דער כאנטאָר ענער טרי־לאוג אינגען דאָ דער כאנטאָר אין פֿלאָס, דאָ טרי־פֿעס אבער דאָ שלוס „ווערער נישט דען דערען דאכטער אדער זיינע פֿאַרטאָ, זאגדערען איזט דאס גאנגע פֿוי דען כאנטאָר אין קלייעס פֿאַראכטערערערעס מאלאדר, דאָ ער זיך דאָ ליכט ווייר אים־ווייגן כאנגען, דאס דערוויל „אלטע ווייב" נע ווייע פֿרוי „ענען", עס אויך ווערד אינגע־ערבען. „ענען מאן דען דאכטער אדער זיינע פֿאַר־טאָ פֿוי אינען יאלבען צאַפּאל פֿעראנטאָרטלר מאבען ווילל, זאָ דאס מאן בעקאנגלר פֿאַר קוי־צעס פֿאַלגענדעס אינגעשפּענען: אין בערעגאס פֿוילטע זיך דאָ אין יוישעס מערבען שטאנגער, נין זאָלטע אין דאָ דער דאכטער אדער יעדאָר אַר־טאָ דערוויל מערבען (10) פֿעדעשפּאנען דאבען. דאָ־מיט עס אינזאנג, דאס עס פֿאַס כאנטאָר שטאנגער דאָ — „ער ווייר זאָ עטוואס פֿאַן אינעס דאכטער אדער אינער דאכטער־פֿאַרטאָ גלייבען: ווייר ער־דבען דער דאכטער: „נאָטס ביכאטע זיך מיינער, עס איזט דער סטראָפֿס אַ ו ו אַ נ ר ע ר, דער מיך טאָר־טען וועל, ווען איך נישט דאָ הייראַט אדער ווייגלר פֿערזיכערען, ער דאס זיינע ווייבער, זיינע נחלילעסען, נאָטס דעלפֿאַר מיר, איך בין קין נעכילדעטער, אינר ווייס נישט, וואס דערוויל וואָס בעדייטטע."

עטוואס עריטאָך דעריט סטינאָר, אינע פֿיגלינג פֿוילס בעטעקענען זיך ווייער. ער יואוסטע, ווי אַלדעטע־טען אונר אַלדעטיאַלטען דער סטראָפֿס אוים אונר ווי אַ שיעקלך זיינע לייטע זונר. דאָך יואוסטע ער זיך אנאָאנגס נישט צו ערקלערען, וואס דעם שטראָפֿס אין דער נישט־הייאַאַט זיינער ווייגלר זאָ גלייגען איז. ער גלייבטע, עס זוינע דער בלאָס דאָ נעכטיגע דאגר דער נחלילעסען אוים שפּעטע זיינער ווייגלר הייאַאַט פֿערהינדערן אונר אַלדע מחנן אבשאפֿען וואָלען. — דער דאכטער מוסטע אוים דען דען נאנגען סאָראָלד ערצעלען אונר נאכדעם דער דאכטער זיינע ערצעלונג אונטער לישטער צישפּעטען בע־ערטען, זאגטע דערוויל צו דעם בריעס־נאס דעריט סטינאָר:

פֿאַלליעטאָן.

דיא יודען אין רוסלאנד.

(10-טע פֿאָרטזעטצונג.)

ווערענד נין דעריט סטינאָר דיינגען דען דאכטער צוי ענטרעקונג. דעם נעריטיגסטע דיינגטע, ענטשטאנד דייזען אין פֿרינטצלינגע לעבען. פֿאַן אויסען מאכטע דיא דאכטערען אין דער מחרע אונד שרע אונד אמטערטע — אונד דיינגען הערלס דעריט דיא בידען הערנד דעם דאכט־גנים זאָ פֿעסט, דאס דערוויל זיך נישט ווידרען קאָנגטע, ענ־ליך ריעד דער דאכטער: „נאָטס ביכאטע זיך מיינער, עס איזט דער סטראָפֿס אַ ו ו אַ נ ר ע ר, דער מיך טאָר־טען וועל, ווען איך נישט דיא הייראַט אדער ווייגלר פֿערזיכערען, ער דאס זיינע ווייבער, זיינע נחלילעסען, נאָטס דעלפֿאַר מיר, איך בין קין נעכילדעטער, אונר ווייס נישט, וואס דערוויל וואָס בעדייטטע."

עטוואס עריטאָך דעריט סטינאָר, אינע פֿיגלינג פֿוילס בעטעקענען זיך ווייער. ער יואוסטע, ווי אַלדעטע־טען אונר אַלדעטיאַלטען דער סטראָפֿס אוים אונר ווי אַ שיעקלך זיינע לייטע זונר. דאָך יואוסטע ער זיך אנאָאנגס נישט צו ערקלערען, וואס דעם שטראָפֿס אין דער נישט־הייאַאַט זיינער ווייגלר זאָ גלייגען איז. ער גלייבטע, עס זוינע דער בלאָס דאָ נעכטיגע דאגר דער נחלילעסען אוים שפּעטע ווייגלר הייאַאַט פֿערהינדערן אונר אַלדע מחנן אבשאפֿען וואָלען. — דער דאכטער מוסטע אוים דען דען נאנגען סאָראָלד ערצעלען אונר נאכדעם דער דאכטער זיינע ערצעלונג אונטער לישטער צישפּעטען בע־ערטען, זאגטע דערוויל צו דעם בריעס־נאס דעריט סטינאָר:

„נין, ווייסטע דיא אַלדעס! אַ שוואָרען דיא ווענגסטענס! דאכטען מיר דער דא אינען שלעכטען שטייד נעשפּעלט! וויא קאָנן מאן אין אינען דאכטער אין זיינס אינגען חוזיע זאָ לאָשטיגען? נאָטס, ווילנעס אונלוך קאָנגען דיא יעטעס אבער מיך אונד אינער זיך ווילבטס בינגען!"

„אוך בין פֿעלליגס אין מיינעס יעה־צאָרן צו ווייס נעגאנגען, אונד קאָנן אינינעס נעטראָן דאכטען! אבער אין מיינעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס צומטער נעבען אינאנדער נעלעגט. בים הייס־טע ערעס אינגעלונגען טאָרטען ווייר אינע בינגע־

מיט דיא ווילט דורך פֿאַלטע ציטינגס־בעריכטע נישט אוידענעפֿוהרט ווערדע!)

נ א כ ש ר י פֿ ט. אלס דיא פֿאַרשטעהענדע נאָטיין בעריכטס געזעטצט וואָר, ערהעלטען ווייר פֿאַן אינעס אינזערער ג׳ פֿרינטמעראנטען אַ מנקאָטט (פֿאַן הערען עמאנועל ראָזער) אינע צישריפֿט, אוים וועלכער ווייר פֿאַלגענדעס ענטנעהמען: דער בעריגע־סאטער דאכטער אזט אינער דער עהרלוסטען אונד געלעהרטעסטען מענגער אינזערעס אחרהונ־דערטס (חד בדרא). דיא עסטע פֿרוי דעס חזן איזט ווילקלוג אס פֿאַר־אבענד פֿאַר דאס השנה אין בערעגאס אינגעגראָפֿען. זיא איזט אוים בע־רישטס אונד האט ציפֿעלעסטע שריפֿטען, דאס זיא דיא עהרלוכע פֿרוי דעס נעגעגרטען בע־רעגאסער חזן איזט, וואס נין איך דער חזן זעלבסט פֿאַר דעס דאכטער אונד פֿאַר דעס קרימינאל־גע־ריכטע אינגעשטאנדען האט. — גלייכצייטיג ער־האלטען ווייר איך אינען בריעף אוים בערעגאס פֿאַן אינעס פֿרינדע דעס חזן, אין יעלבעס דער חזן אלס אינשולדיג עהרקלערט אונד צוגלייך געפֿאנגען ווייר: „וויא דער בערעגאסער דאכטער עס שאָן זוים אינעס אנדרע געוואוסט האט, דאס דער חזן נאָך אינע אנדערע, פֿאַן אוים אינגעשעדענע פֿרוי דאכטען מוסטע, דא דער דאכטער דאך שאָן ווייט אי־נעס אנדרע דעס חזן זעהר געהעסט איזט? (נין דעזע „ריש" איזט נישט זאָ „הארב", מאן כאָן לייכט דען „תרין" ואגען, דאס דער דאכטער שאָן ווייט אי־נעס אנדרע אינגעזעהען האט. דאס דער חזן אין „כל" איזט.)

(אַ נ ד ע ר דאס ס י נ נ אַ נ ג נ־אַ נ נ ל י ק אין סאָל י י י אַ) ווערענד דעס ערסטען טאגעס דאס השנה, דאס ווייר דיינגעריצט מיט־נעטהילט, בריינגט „נאָפֿל" נאָך פֿאַלגענדע איינ־צעלהייטען: „דיא אין דאס ריטעלל כאר געפֿאַל־לענען פֿרוי אגאנען „אדרען פֿאַן דעס נאכשטעגען. דען נעכאלטע אינטער דעס „אסטער נעדערגעדריקט. דאס שרעקלכסטע העבעיא וואָר, דאס דיא שטרענג אָרטהאָראָכסען „דען דען פֿעראנגלוקטען קינע הילפֿע לייסטען „אַלטע, אום „דיא הילגריס דעס פֿעסט־טאגעס" נישט צו פֿערלעטצען, באלד ער־ענגען „עראָ דיא בעאמטען דער הארטיגען גרעפֿ־לכען הערשאפֿט, אום צו „עטטען. „אס נאָך גע־עטטעט „ערדען קאָנגטע, ענצעגען פֿרוען אונד אין לינאנד „אַרדען טאָט אס דעס „אסטער גע־צאגען. אסערדעס ערלטטען נאָך 12 פֿעראָגען קלייגערע אדער גראסערע פֿעראָרגונגען. אלס דער אָרגס דאס, פֿאַנד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס צומטער נעבען אינאנדער נעלעגט. בים הייס־טע ערעס אינגעלונגען טאָרטען ווייר אינע בריינ־

פֿאַלליעטאָן.

דיא יודען אין רוסלאנד.

(10-טע פֿאָרטזעטצונג.)

ווערענד נין דעריט סטינאָר דיינגען דען דאכטער צוי ענטרעקונג. דעם נעריטיגסטע דיינגטע, ענטשטאנד דייזען אין פֿרינטצלינגע לעבען. פֿאַן אויסען מאכטע דיא דאכטערען אין דער מחרע אונד שרע אונד אמטערטע — אונד דיינגען הערלס דעריט דיא בידען הערנד דעם דאכט־גנים זאָ פֿעסט, דאס דערוויל זיך נישט ווידרען קאָנגטע, ענ־ליך ריעד דער דאכטער: „נאָטס ביכאטע זיך מיינער, עס איזט דער סטראָפֿס אַ ו ו אַ נ ר ע ר, דער מיך טאָר־טען וועל, ווען איך נישט דיא הייראַט אדער ווייגלר פֿערזיכערען, ער דאס זיינע ווייבער, זיינע נחלילעסען, נאָטס דעלפֿאַר מיר, איך בין קין נעכילדעטער, אונר ווייס נישט, וואס דערוויל וואָס בעדייטטע."

עטוואס עריטאָך דעריט סטינאָר, אינע פֿיגלינג פֿוילס בעטעקענען זיך ווייער. ער יואוסטע, ווי אַלדעטע־טען אונר אַלדעטיאַלטען דער סטראָפֿס אוים אונר ווי אַ שיעקלך זיינע לייטע זונר. דאָך יואוסטע ער זיך אנאָאנגס נישט צו ערקלערען, וואס דעם שטראָפֿס אין דער נישט־הייאַאַט זיינער ווייגלר זאָ גלייגען איז. ער גלייבטע, עס זוינע דער בלאָס דאָ נעכטיגע דאגר דער נחלילעסען אוים שפּעטע ווייגלר הייאַאַט פֿערהינדערן אונר אַלדע מחנן אבשאפֿען וואָלען. — דער דאכטער מוסטע אוים דען דען נאנגען סאָראָלד ערצעלען אונר נאכדעם דער דאכטער זיינע ערצעלונג אונטער לישטער צישפּעטען בע־ערטען, זאגטע דערוויל צו דעם בריעס־נאס דעריט סטינאָר:

„נין, ווייסטע דיא אַלדעס! אַ שוואָרען דיא ווענגסטענס! דאכטען מיר דער דא אינען שלעכטען שטייד נעשפּעלט! וויא קאָנן מאן אין אינען דאכטער אין זיינס אינגען חוזיע זאָ לאָשטיגען? נאָטס, ווילנעס אונלוך קאָנגען דיא יעטעס אבער מיך אונד אינער זיך ווילבטס בינגען!"

„אוך בין פֿעלליגס אין מיינעס יעה־צאָרן צו ווייס נעגאנגען, אונד קאָנן אינינעס נעטראָן דאכטען! אבער אין מיינעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס צומטער נעבען אינאנדער נעלעגט. בים הייס־טע ערעס אינגעלונגען טאָרטען ווייר אינע בריינ־

נגען, ווייסטע דיא אַלדעס! אַ שוואָרען דיא ווענגסטענס! דאכטען מיר דער דא אינען שלעכטען שטייד נעשפּעלט! וויא קאָנן מאן אין אינען דאכטער אין זיינס אינגען חוזיע זאָ לאָשטיגען? נאָטס, ווילנעס אונלוך קאָנגען דיא יעטעס אבער מיך אונד אינער זיך ווילבטס בינגען!"

„אוך בין פֿעלליגס אין מיינעס יעה־צאָרן צו ווייס נעגאנגען, אונד קאָנן אינינעס נעטראָן דאכטען! אבער אין מיינעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס צומטער נעבען אינאנדער נעלעגט. בים הייס־טע ערעס אינגעלונגען טאָרטען ווייר אינע בריינ־

נגען, ווייסטע דיא אַלדעס! אַ שוואָרען דיא ווענגסטענס! דאכטען מיר דער דא אינען שלעכטען שטייד נעשפּעלט! וויא קאָנן מאן אין אינען דאכטער אין זיינס אינגען חוזיע זאָ לאָשטיגען? נאָטס, ווילנעס אונלוך קאָנגען דיא יעטעס אבער מיך אונד אינער זיך ווילבטס בינגען!"

„אוך בין פֿעלליגס אין מיינעס יעה־צאָרן צו ווייס נעגאנגען, אונד קאָנן אינינעס נעטראָן דאכטען! אבער אין מיינעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס דאס, אונד ער 17 טאָרטע פֿערזאָגען מאָן אַ־נעס צומטער נעבען אינאנדער נעלעגט. בים הייס־טע ערעס אינגעלונגען טאָרטען ווייר אינע בריינ־